

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060209

DOM
2013-05-30
Stockholm

Mål nr
M 9246-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-10-09 i mål nr M 2352-12, se bilaga

KLAGANDE

B G

Ombud: Advokaten R H

MOTPART

Länsstyrelsen i Hallands län

SAKEN

Anmälan om vattenverksamhet på fastigheterna X och Y i Kungsbacka kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen det av länsstyrelsen meddelade förbudet.

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50
E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

B G har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och länsstyrelsens beslut om förbud mot den anmälda vattenverksamheten.

Länsstyrelsen har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

B G har till stöd för sin talan åberopat samma grunder och omständigheter som vid mark- och miljödomstolen, med följande förtydliganden och tillägg.

En noggrann och vetenskapligt grundad genomgång av möjliga negativa miljöeffekter av anläggning och drift av bryggan i fråga visar att risken för ”upprepningsseffekt” är försumbar. Miljöeffekten av den mindre båt som avses förtöjas vid bryggan är också mycket liten, och mycket mindre än om båten vore förtöjd vid en annan brygga dit ägaren tvingades åka bil för att kunna nyttja bryggan. När en brygga har en försumbar negativ miljöeffekt så betyder det med självklarhet att flera bryggor tillsammans inom ett vattenområde också har en försumbar negativ miljöeffekt. Vid dessa förhållanden saknas en ”upprepningsseffekt”. Länsstyrelsen har heller inte lagt fram någon bevisning till styrkande av påstådd effekt.

Inom området och i nära anslutning till fastigheterna förekommer ett flertal bryggor samt Gottskärs hamn, med över 100 båtplatser. Bryggor utgör en naturlig del av miljön i området. Med hänsyn härtill får det aktuella vattenområdet idag betraktas som ianspråktaget av bryggor och båtar. Den tänkta verksamheten utgör en naturlig del av ett redan etablerat hamn- och bryggområde och dess påverkan på miljön blir betydligt mindre än i mer orörda delar av kustområdet. Det förekommer i området ett mindre antal platser som är lämpliga för lokalisering av bryggor. Byggnationen av bryggan medför att andra mindre exploaterade områden inte behöver tas i anspråk.

Länsstyrelsen har till stöd för sin inställning anfört huvudsakligen följande.

Området för den aktuella verksamheten utgör ett särskilt bevarandeområde (Natura 2000) och riksintresse för kust- och skärgård samt för friluftsliv. Kungsbackafjorden utgör vidare fredningsområde för fisk enligt Fiskeriverkets författningssamling (FTFS) 2004:36.

Kungsbackafjordens stora grunda vikar utgör en varierande livsmiljö för många organismer, inte minst för bentiska växter och djur. De grunda vattnen tjänar som yngelkammare för många fiskarter och har avgörande betydelse för vissa arters fortlevnad. Bevarandet av områdets karakteristiska artsammansättning är beroende av att naturtypen förekommer i så stora arealer att den höga produktiviteten och artrikedomen upprätthålls. Sådana arealer kan fungera som mycket viktiga reproduktionslokaler.

I bevarandeplanen för Kungsbackafjorden pekas grunda bottenområden ut som mycket värdefulla. Dessa grundområden tillhör de mest produktiva och värdefulla miljöerna i det halländska kustområdet. Grunda bottenar är idag en bristvara. Då stora delar av dessa områden redan har exploaterats och trycket är fortsatt högt, är det ytterst viktigt att värna om dessa miljöer. Gynnsam bevarandestatus i området förutsätter att inga försämringar sker av livsvillkoren för förekommande arter, vilket är något som ska respekteras vid fysisk planering, tillståndsprövning och förvaltning m.m. Dessa områden ska i det längsta skyddas mot vidare exploatering. Tillståndsgivningen till nya bryggor, pirar och liknande behöver därför ske restriktivt, särskilt i de fall då endast enskilda exploateringsintressen prövas. En enskild brygga i sig behöver inte alltid leda till några större negativa effekter så länge muddring inte förekommer. En planerad verksamhet av aktuellt slag ska dock ses i ett större perspektiv. Effekterna av andra pågående eller planerade, liknande verksamheter ska vägas in i bedömningen vid varje enskild prövning (se dåvarande Miljööverdomstolens dom i mål nr M 944-06 av den 24 maj 2007). I detta fall finns en särskilt stor risk för kumulativa upprepningseffekter då området där bryggan planeras är tätbebyggt och omges av många strandnära fastigheter, där det potentiellt kan finnas önskemål om att anlägga nya bryggor eller bygga ut befintliga bryggor. Vidare är området attraktivt för exploatering och risken för upprepningseffekt kan då inte antas minska.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I målet ska bedömas om det finns behov av att förbjuda den av B G anmälda vattenverksamheten i form av anläggande av en brygga. Vid den bedömningen ska B Gs i och för sig påtagliga fördel av en båtplats i ett område som det nu aktuella ur allmän och enskild synpunkt vägas mot i första hand de skador eller olägenheter som kan antas uppkomma genom tillkomsten av bryggan.

Platsen för den planerade åtgärden omfattas av Natura 2000-området Kungsbackafjorden. I bevarandeplanen för området lyfts bl.a. de grunda estuarievattnen fram som skyddsvärda. Till förutsättningarna för en gynnsam bevarandestatus för estuarierna hör enligt planen bl.a. god vattenkvalitet, varierande salthalt och naturligt vattenflöde. Området är därtill av riksintresse för kust och skärgård samt friluftsliv. Det är mot den bakgrunden klarlagt att Kungsbackafjordens vattenområden hyser sådana naturvärden att tillåtligheten av nya vattenverksamheter inom området typiskt sett ska bedömas med särskild restriktivitet.

Större delen av Kungsbackafjorden utgör naturreservat. Platsen för den planerade åtgärden ligger emellertid inom ett relativt exploaterat område utanför naturreservatet. Platsen ingår vidare i en byggnadsplan från 1962 och omfattas inte av strandskydd. I byggnadsplanen har förutsatts bebyggelse bl.a. i form av mindre bryggor. Den närmaste omgivningen består av sjötomter med fritids- eller bostadsbebyggelse och brygganläggningar av varierande storlek. Ett hundratal meter från platsen ligger Gottskärs hamn. Hamnen inrymmer ett stort antal båtplatser och det får antas att periodvis livlig båttrafik förekommer.

Brygganläggningen i sig är av enkelt slag och bedöms inte påverka vattenflödet. Den grumling som anläggandet av bryggan kan orsaka framstår som tidsmässigt begränsad och lokal. Inte heller andra olägenheter av brygganläggningen, främst i form av bottenpåverkan, skuggning och ökad båttrafik, kan anses medföra mer än en obetydlig miljöpåverkan. Vidare framgår av utredningen i målet att det område där likartade verksamheter rimligen kan komma på fråga om den nu aktuella åtgärden tillåts är

avgränsat. Det torde huvudsakligen röra sig om sjötomter i omgivningarna i och omkring det exploaterade Gottskärsområdet där strandskydd inte gäller. Inom detta område har liknande bryggor redan uppförts på flertalet fastigheter. Vid dessa förhållanden får risken för att tillkommande bryggor skulle leda till annat än en bagatellartad negativ miljöpåverkan ses som utesluten.

Sammantaget har det inte framkommit tillräckliga skäl att förbjuda den anmälda verksamheten. Överklagandet ska därför bifallas och länsstyrelsens beslut om förbud ska upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal och Henrik Runeson, referent, tekniska rådet Dag Ygland samt tf. hovrättsassessorn Katarina Bilge. Domen är enhällig.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen André Mossberg.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-10-09
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 2352-12

KLAGANDE

B G

Ombud: Jur.kand. R H

MOTPART

Länsstyrelsen i Hallands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut den 31 maj 2012 i ärende nr 535-7764-11, se bilaga 1

SAKEN

Anmälan om anläggande av bryggå på fastigheten Y, Kungsbacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 212582

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

YRKANDEN M.M.

B G har yrkat att länsstyrelsens beslut om förbud mot den anmälda verksamheten undanröjs och som grund för yrkandet anført i huvudsak följande.

Bakgrund

Den 12 augusti 2010 inlämnades till Kungsbacka kommun en anmälan om strandskyddsdispens avseende en pålad L-formad brygga med bredden 2 meter samt längden 10 plus 3 meter (nedan "bryggan") på fastigheten Y (nedan "fastigheten"). Enär fastigheten är belägen inom Kungsbackafjordens Natura 2000-område har Kungsbacka kommun den 21 september 2010 överlämnat klagandens ansökan om strandskyddsdispens till länsstyrelsen.

Efter att han kompletterat sin ansökan om strandskyddsdispens har länsstyrelsen genom beslut den 19 december 2011 slutligen avskrivit ansökan om strandskyddsdispens. Som skäl härför anför länsstyrelsen att: "Det berörda området ingår i en byggnadsplan fastställd 1962 och omfattas därför inte av strandskydd. Dispens från strandskyddsbestämmelserna krävs därmed inte för de sökta åtgärderna." Härutöver anför länsstyrelsen att: "Byggnadsplanen och platsen för den sökta åtgärden ingår inte i naturreservatet Kungsbackafjorden. Dispens från reservat föreskrifterna krävs därför inte." Slutligen anför länsstyrelsen att: "Den anmälan om vattenverksamhet för aktuell åtgärd som lämnats in till länsstyrelsen prövas separat. Frågan avseende påverkan Natura 2000-området kommer att hanteras i det ärendet."

Samma dag som han till Kungsbacka kommun lämnade in ovan omnämnda ansökan om strandskyddsdispens, dvs. den 12 augusti 2010, lämnade han till länsstyrelsen in en anmälan om vattenverksamhet avseende ovan omnämnda brygga på fastigheten. Genom det nu överklagade beslutet förbjöd länsstyrelsen, med stöd av 11 kap. 9 a § miljöbalken samt 23 § i förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m., den planerade bryggan.

Befintliga förhållanden

Området för vattenverksamheten utgör ett exploaterat grundområde, beläget norr om Skedrasand, invid Kungsbackafjorden, och i närheten av Gottskärs hamn.

Omgivningarna är präglade av ett rikt båtliv och i omedelbar anslutning till vattenverksamheten förekommer ett flertal bryggor. Under högsäsong förekommer även inom området förankring av båtar på boj.

Kungsbackafjorden utgör bl.a. pga. de grunda havsvikarna och förekommande estuariemiljöer Natura 2000-område. Stora delar av Kungsbackafjorden utgör även naturreservat. Aktuell vattenverksamhet är emellertid belägen utanför naturreservat området.

En närmare beskrivning av naturmiljön mm. inom och i anslutning till anläggningsområdet för vattenverksamheten framgår av den miljökonsekvensbeskrivning som bifogats överklagandeskrivelsen.

Föreslagna åtgärder

Föreslagen bryggkonstruktion utgörs av en pålad L-formad brygga med bredden 2 meter och längden 10 meter samt en vinkel längst fram om 2 x 3 meter.

Bryggkonstruktionen föreslås bestå av tryckimpregnerat trä och kommer vara konstruerad på 13 stycken pålar, som utgörs av saltvattenimpregnerade träpålar alternativt galvaniserade stålrör över vilka grå PVC rör med en diameter av 10 centimeter nedtryckts. Om PVC-rör och stålrör används kommer utrymmet mellan PVC-rör och stålrör att fyllas med betong.

Motstående Intressen/länsstyrelsens beslut

Med hänsyn till vad länsstyrelsen i det nu överklagade beslutet anför och för att närmare analysera föreslagen bryggas påverkan på allmänna och enskilda intressen har klaganden låtit professor i marin sedimentdiagenes, P H, upprätta en miljökonsekvensbeskrivning. Den påverkan föreslagen vattenverksamhet kan komma att få på naturmiljön mm. framgår av upprättad miljökonsekvensbeskrivning.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår att de direkta konsekvenserna för miljön med anledning av vattenverksamheten är ytterst begränsad och kommer främst bli hänförliga till anläggningsperioden.

Utförandet av föreslagen bryggkonstruktion innebär att 13 stycken pålar, som utgörs av saltvattenimpregnerade träpålar alt. galvaniserade stålrör över vilka grå PVC rör med en diameter av 10 centimeter nedtryckts i sedimentet, kommer att orsaka grumling vid sedimentytan samt eliminering av underliggande bottenmiljö och fauna. Pålarnas förekomst innebär emellertid att en ny hårbottenmiljö kommer bildas, vilket medför att de arter som föredrar denna typ av miljö gynnas. Bottenytan som kommer bli berörd av pålarna är relativt liten och den grumling som uppkommer runt pålarna kommer vara lokal, varför konsekvenserna för den marina miljön vid utförandet av vattenverksamheten bedöms som ringa.

Utförandet av föreslagen bryggkonstruktion medför en skuggningseffekt på underliggande bottenmiljö, vilket skulle kunna medföra negativa konsekvenser för bl.a. ljusberoende organismer. När dessa organismer är fotoadaptiva och sällan ljusbegränsade bedöms den skuggningseffekt som bryggkonstruktionen medför ringa påverkan på den marina miljön.

Vattenverksamheten innebär att en (1) båtplats kommer att tillskapas för en (1) mindre båt med ett maximalt djup av cirka 60 centimeter. Båtens förekomst kommer att medföra utsläpp och utläckage av drivmedel i den marina miljön samt att förekommande giftiga båtbottnfärger kan påverka och ge upphov till permanenta skador på djurlivet. En viss återkommande uppgrumling av bottensedimentet kan även uppstå genom ökad vattenströmning från båtens propellervatten. Vidare innebär vattenverksamheten en ökad båttrafik i området, vilket kommer att medföra en ökning av buller, avgasutsläpp och svall. Konsekvenserna i naturmiljön av dessa faktorer bedöms, bl.a., med hänsyn till det ringa antalet båtplatser (1) som tillskapas genom vattenverksamheten och med hänsyn att det idag förekommer ett stort antal båtar i området, som ringa.

Vidare har det aktuella vattenområdet under en mycket lång tid påverkats av mänsklig aktivitet och får anses ha en god vattenomsättning, vilket ytterligare talar för att konsekvenserna på naturmiljön av föreslagna åtgärder blir begränsade.

Genom det nu överklagade beslutet förbjöd länsstyrelsen den planerade bryggan. Som skäl för sitt beslut anför länsstyrelsen i huvudsak att: "... en verksamhet av detta slag ska ses i ett större perspektiv och att effekterna av många liknande verksamheter i området skall vägas in i bedömningen av varje enskild prövning. I detta fall finns en stor risk för en upprepningseffekt, då området där bryggan planeras är tätbebyggt och omges av många strandnära fastigheter som potentiellt kan komma att vilja anlägga nya bryggor eller bygga ut sina befintliga bryggor."

Någon risk för sådan "upprepningseffekt" som länsstyrelsen befarar föreligger inte då kustremsan i omedelbar anslutning till nu föreslagen bryggas placering redan bebyggd med bryggor. Vidare förekommer i området i stort ett flertal bryggor och även Gottskärs hamn. Med hänsyn härtill torde det i området förekomma ett mindre antal platser lämpliga för lokalisering av bryggor, varvid risken för sådan upprepningseffekt som länsstyrelsen befarar får betraktas som minimal. Området för föreslagen lokalisering av bryggan får med hänsyn till de faktiska förhållandena betraktas som lämplig för byggnation av brygga. Byggnation av en brygga på platsen medför att andra mindre exploaterade områden inte behöver tas i anspråk.

Det aktuella området är sedan lång tid tillbaka påverkat av de anläggningar som genom åren utförts där och den verksamhet som har bedrivits på platsen. Någon risk för upprepningseffekt föreligger inte. Vattenverksamheten strider inte mot gällande byggnadsplan eller några områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Vattenverksamheten föreslås bli utförd inom område för vilket förordnande om strandskydd har upphävts. Verksamheten torde ej heller möta hinder från allmänna planeringssynpunkter. Densamma är således tillåtlig enligt 2 kap. 6 § 3 stycket miljöbalken.

Vid bedömningen av en vattenverksamhets tillåtlighet skall enligt 11 kap. 6 § miljöbalken en avvägning göras mellan å ena sidan fördelarna från allmän och enskild synpunkt av verksamheten och kostnaderna samt skador och olägenheter å andra sidan.

Vattenverksamheten syftar till att tillmötesgå klagandens behov av båtplats. Vattenverksamheten utgör ett komplement till klagandens bostadshus. Kötiden för att erhålla båtplats i Onsala är idag mycket lång och längs hela kusten råder stor brist på båtplatser. Anläggandet av vattenverksamheten och dess förefintlighet i framtiden bedöms endast komma att medföra en temporär störning på omgivningen under framförallt anläggningsskedet. Med hänsyn till vad som ovan anförts överväger enligt hans förmenande fördelarna från allmän och enskild synpunkt av verksamheten kostnaderna samt eventuella skador och olägenheter av densamma. Varken några försiktighetsmått eller villkor är erforderliga. Anmälan om vattenverksamhet bör därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd och länsstyrelsens beslut bör därför undanröjas.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har gått igenom utredningen i målet och funnit att det inte har kommit fram några skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 30 oktober 2012

Patrick Baerselman

Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Patrick Baerselman, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors. Föredragande har varit beredningsjuristen Eva Högmark.